

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเชิงประเมิณการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ในวิทยาลัยเกษตรกรรมสังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยศึกษาว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูได้ปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ถูกต้องเพียงใด มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบมากน้อยเพียงใด ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การปฏิบัติ และปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 และศึกษาวิธีการบริหารระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ที่ผู้บริหารปฏิบัติ โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างครูสอนวิชาชีพกับครูสอนวิชาสามัญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูที่สอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2530 ในวิทยาลัยเกษตรกรรมสังกัดกรมอาชีวศึกษา 19 แห่ง จำนวน 278 คน ผู้บริหารในวิทยาลัยเกษตรกรรมจำนวน 37 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 315 คน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน สร้างแบบสอบถามเพื่อถามวิธีการปฏิบัติ และปัญหาในการปฏิบัติ และสร้างแบบสอบถามเพื่อถามวิธีการบริหารระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละของคะแนนความรู้ ร้อยละของการปฏิบัติตามระเบียบ และวิธีการบริหารระเบียบ หาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ คะแนนการปฏิบัติ และระดับปัญหา แล้วนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างครูสอนวิชาชีพกับครูสอนวิชาสามัญ และระหว่างครูในกลุ่มเดียวกันโดยเปรียบเทียบระหว่างครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล โดยใช้การทดสอบค่าที หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การปฏิบัติ และปัญหาของครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน แล้วทดสอบความมีนัยสำคัญด้วยการทดสอบค่าที ค่อจากนั้นนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน

1.1 โดยเฉลี่ยครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย โดยที่ครูสอนวิชาชีพมีคะแนนความรู้ร้อยละ 45.93 ของคะแนนเต็มจากแบบสอบถามที่ทำการวัด ส่วนครูสอนวิชาสามัญมีคะแนนความรู้ร้อยละ 54.17 ครูที่สอนวิชาทั้งสองประเภทมีความรู้ที่น้อยที่สุดในเรื่อง การเขียนข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ (ครูสอนวิชาชีพร้อยละ 37.14 ครูสอนวิชาสามัญร้อยละ 47.14)

1.2 ครูสอนวิชาสามัญมีระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนสูงกว่าครูสอนวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ครูสอนวิชาสามัญมีระดับความรู้สูงกว่าครูสอนวิชาชีพทั้งในกลุ่มที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล

1.3 ในกลุ่มครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญ ครูที่เคยและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมีระดับความรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาโดยรวม ครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมีระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนสูงกว่าครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530

2.1 ความถูกต้องในการปฏิบัติตามระเบียบ

(1) โดยเฉลี่ยครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญ ปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ได้ถูกต้องค่อนข้างมาก โดยครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญมีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเมื่อเทียบกับคะแนนเต็มเท่ากับ 74.45 และ 73.64 ตามลำดับ หรือได้คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากับ 31.27 และ 30.93 ตามลำดับ (จากคะแนนเต็ม 42 คะแนน)

(2) โดยเฉลี่ยครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ได้ถูกต้องไม่แตกต่างกัน

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาตามประสมการณ์ในการเรียนวิชาการวัดและประเมินผลพบว่า ทั้งในกลุ่มที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(3) ในกลุ่มครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญ ครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล ปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ได้ถูกต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล ปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

2.2 วิธีการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530

2.2.1 การปฏิบัติก่อนการสอน

(1) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก่อนสอนทุกบท โดยที่ครูสอนวิชาชีพมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 46.76) ค่ากว่าครูสอนวิชาสามัญ (ร้อยละ 53.96)

(2) วิธีการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างเคร่งครัด ๆ พอเข้าใจเอง โดยครูสอนวิชาชีพมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 60.83) ค่ากว่าครูสอนวิชาสามัญเล็กน้อย (ร้อยละ 63.03)

(3) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ เตรียมการสอนทุกบทโดยที่ครูสอนวิชาชีพมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 79.86) ใกล้เคียงกับครูสอนวิชาสามัญ (ร้อยละ 80.58)

(4) วิธีการเตรียมการสอน ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่เตรียมการสอนโดยยึดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (ร้อยละ 64.23 และร้อยละ 97.84 ตามลำดับ)

(5) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้นักเรียนทราบก่อนสอนเป็นบางบท โดยที่ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญมีร้อยละของการปฏิบัติใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 54.68 และร้อยละ 53.24 ตามลำดับ)

(6) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่บอกกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติในรายวิชาที่สอนก่อนสอนทุกครั้ง โดยครูสอนวิชาชีพมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 71.20) ค้ำกว่าครูสอนวิชาสามัญ (ร้อยละ 74.82)

(7) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ บอกเกณฑ์ขั้นต่ำสุดของการผ่านในรายวิชาที่สอนให้นักเรียนทราบทุกครั้ง (ร้อยละ 79.86) และร้อยละ 78.42 ตามลำดับ)

(8) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ ประเมินผลก่อนสอนทุกครั้ง โดยครูสอนวิชาชีพมีร้อยละของการปฏิบัติ (ร้อยละ 58.27) สูงกว่าครูสอนวิชาสามัญ (ร้อยละ 54.67)

(9) วิธีการประเมินผลก่อนสอน ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ประเมินผลก่อนสอนโดยให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า (ร้อยละ 76.09 และร้อยละ 73.40 ตามลำดับ)

(10) การนำผลการประเมินผลก่อนสอนไปปฏิบัติ ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่นำไปเป็นแนวทางจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 45.65 และร้อยละ 42.55 ตามลำดับ)

2.2.2 การประเมินผลระหว่างภาคเรียน

(1) การประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ประเมินทุกเรื่องที่เรียน (ร้อยละ 51.08 และร้อยละ 56.83 ตามลำดับ)

(2) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นบางเรื่อง (ร้อยละ 62.54 และร้อยละ 55.40 ตามลำดับ)

(3) วิธีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ใช้วิธีการทดสอบ (ร้อยละ 78.46 และร้อยละ 75.78 ตามลำดับ)

(4) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ นำผลที่ได้จากการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนไปใช้ในการปรับปรุงวิธีการสอนใหม่ (ร้อยละ 63.85 และร้อยละ 67.19 ตามลำดับ)

(5) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ ประเมินผลพฤติกรรมในระดับความเข้าใจ (ร้อยละ 76.98 และร้อยละ 79.86 ตามลำดับ)

(6) การประเมินผลระหว่างภาคเพื่อเก็บคะแนนไว้รวมปลายภาค ครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่ทำการประเมินผล 3 ครั้ง (ร้อยละ 34.53) ส่วนครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ทำการประเมินผลมากกว่า 3 ครั้ง (ร้อยละ 41.01)

(7) การประเมินผลระหว่างภาค ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ประเมินจากจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (ร้อยละ 61.87 และร้อยละ 58.27 ตามลำดับ)

(8) วิธีการประเมินผลการเรียนระหว่างภาค ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ใช้วิธีการทำแบบทดสอบ (ร้อยละ 93.53 และร้อยละ 92.81 ตามลำดับ)

(9) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่บอกผลการประเมินผลให้นักเรียนทราบทุกครั้ง (ร้อยละ 61.15 และร้อยละ 68.35 ตามลำดับ)

(10) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ เฉลยคำตอบให้นักเรียนทราบหลังการประเมินผลทุกครั้ง (ร้อยละ 63.31 และร้อยละ 55.40 ตามลำดับ)

(11) การสอนซ่อมเสริมภายหลังการประเมินผลระหว่างภาค
ครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่สอนเป็นบางครึ่ง (ร้อยละ 47.48) ส่วนครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่สอน
เป็นบางครึ่งและไม่ได้สอน จำนวนเท่า ๆ กันคือร้อยละ 40.29

(12) ลักษณะการสอนซ่อมเสริม ครูสอนวิชาชีพและครูสอน
วิชาสามัญส่วนใหญ่สอนเป็นกลุ่มย่อย (ร้อยละ 51.04 และร้อยละ 48.19 ตามลำดับ)

(13) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ประเมินผล
พฤติกรรมด้านเจตคติเป็นบางครึ่ง (ร้อยละ 59.71 เท่ากัน)

(14) ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่ ประเมินผล
พฤติกรรมด้านเจตคติโดยการสังเกต (ร้อยละ 82.65 และร้อยละ 82.83 ตามลำดับ)

(15) ครูสอนวิชาชีพส่วนใหญ่ปรับแก้พฤติกรรมด้านเจตคติที่
ไม่เหมาะสมทุกครั้งที่พบ และเป็นบางครึ่งในจำนวนเท่า ๆ กัน คือร้อยละ 50.00 ส่วนครูสอน
วิชาสามัญส่วนใหญ่ปรับแก้พฤติกรรมด้านเจตคติที่ ไม่เหมาะสมเป็นบางครึ่ง (ร้อยละ 50.51)

2.2.3 การประเมินผลปลายภาคเรียน

(1) วิธีการประเมินผลปลายภาค ครูสอนวิชาชีพและครูสอน
วิชาสามัญส่วนใหญ่ใช้วิธีการทำแบบทดสอบ (ร้อยละ 89.93 และร้อยละ 97.84 ตามลำดับ)

(2) วิธีการคัดเกรด ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญ
ส่วนใหญ่คัดเกรดโดยการเปลี่ยนคะแนนดิบเป็นคะแนนที่ก่อน (ร้อยละ 77.70 และร้อยละ
83.45 ตามลำดับ)

3. ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศ- นียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530

3.1 โดยส่วนรวมครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญส่วนใหญ่มีปัญหอยู่ในระดับ
ปานกลาง ปัญหาที่มีเหมือนกันได้แก่ การประเมินผลก่อนสอนเพื่อดูพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน
วิธีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผลแบบรวมสรุป การประเมินผล
ด้านทฤษฎี การประเมินผลด้านเจตคติ จริยธรรม การวัดและประเมินผลการเรียนตาม
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

การสร้างข้อสอบให้มีคุณภาพดีสามารถวัดได้ตรงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนด การสอน
 ซ่อมเสริมภายหลังการประเมินผลระหว่างภาค และการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ นอกจากนี้
 ครูสอนวิชาชีพยังมีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่อง ขาดความรู้เรื่องระเบียบการประเมินผล
 การเรียนตามที่กระทรวงกำหนด การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและการประเมินผลด้าน
 ปฏิบัติ

3.2 ครูสอนวิชาชีพมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบมากกว่าครูสอนวิชาสามัญ
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง

- (1) ขาดความรู้เรื่องระเบียบการประเมินผลการเรียนตามที่กระทรวง
กำหนด
- (2) การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- (3) การประเมินผลด้านทฤษฎี

3.3 ในกลุ่มครูสอนวิชาชีพครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและ
 ประเมินผลส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง และมีปัญหาเหมือนกันคือ ขาดความรู้เรื่องระเบียบ
 การประเมินผลการเรียนตามที่กระทรวงกำหนด การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การ
 ประเมินผลก่อนสอนเพื่อดูพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน วิธีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน
 การสอน การประเมินผลด้านเจตคติ จริยธรรม การวัดและประเมินผลการเรียนตาม
 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด
 การสร้างข้อสอบให้มีคุณภาพดีสามารถวัดได้ตรงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนด การสอน
 ซ่อมเสริมภายหลังการประเมินผลระหว่างภาค และการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ ครูที่เคยเรียน
 วิชาการวัดและประเมินผลมีปัญหามากกว่าครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติในเรื่อง การประเมินผลก่อนสอนเพื่อดูพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน

3.4 ในกลุ่มครูสอนวิชาสามัญ ครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและ
 ประเมินผลส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่มีเหมือนกันได้แก่ การประเมินผลก่อนสอน
 เพื่อดูพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน วิธีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน วิธีการ
 ประเมินผลแบบรวบสรุป การประเมินผลด้านปฏิบัติ การประเมินผลด้านเจตคติ จริยธรรม
 การวัดและประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมกับ

เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด การสร้างข้อสอบให้มีคุณภาพดีสามารถวัดได้ตรงตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนด การสอนซ่อม เสริมภายหลังการประเมินผลระหว่างภาคและ การวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ นอกจากนี้ครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลยังมีปัญหา ระดับปานกลางในเรื่อง การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การประเมินผลด้านทฤษฎี วิธี การวัดและประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ การแก้ ม.ศ. และวิธีการวัดและประเมินผลแบบอิงกลุ่ม ครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมีปัญหามากกว่าครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง

(1) การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

(2) การวัดและประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การปฏิบัติ และปัญหา

ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน การปฏิบัติตามระเบียบ และ ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบในกลุ่มครูสอนวิชาชีพไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในกลุ่มครูสอนวิชาสามัญและกลุ่มครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญมีความสัมพันธ์กันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ความรู้กับปัญหาและการปฏิบัติกับปัญหามีความสัมพันธ์กันในทางลบ

5. วิธีการบริหารระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พ.ศ. 2530

5.1 ผู้บริหารส่วนใหญ่แจกเอกสารระเบียบการประเมินผลการเรียน และ คำอธิบายระเบียบให้แก่ครูทุกคน และส่วนใหญ่ผู้บริหารจัดประชุมอบรมครู เพื่อให้ครูมีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามระเบียบได้อย่างถูกต้องเพียงครั้งเดียวเมื่อเริ่มใช้ระเบียบ

5.2 ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดประชุมชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงรายละเอียดของ ระเบียบทุกปีการศึกษา ส่วนการจัดประชุมครูเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตาม ระเบียบ และหาแนวทางในการแก้ไข ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดประชุมภาคเรียนละครั้ง และ ไม่ได้จัดประชุมเพียงแต่ชี้แจงในวาระการประชุมปกติ

5.3 การตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติตามระเบียบของครูผู้สอน ผู้บริหารส่วนใหญ่สอบถามจากครูทะเบียนและวัดผล และส่วนใหญ่ผู้บริหารจัดนิเทศครูในคณะวิชา

ต่าง ๆ มีการศึกษาละครึ่ง

5.4 การจัดอบรมครูเพื่อให้ความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน
ส่วนใหญ่ผู้บริหารไม่ได้จัดอบรม

อภิปรายผล

1. จากร้อยละของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของครู
สอนวิชาชีวะและครูสอนวิชาสามัญ จะเห็นได้ว่า ครูที่สอนวิชาทั้งสองประเภทมีความรู้เกี่ยวกับ
การวัดและการประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤทธิ
วิทยาคณ (2531: 168) ซึ่งพบว่า ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนมีความรู้
เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย เหตุที่ครูมีความรู้ในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย
อาจเป็นเพราะว่า ครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลในหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษานั้น
ส่วนใหญ่มิได้นำหลักการและแนวปฏิบัติตามหลักวิชาไปใช้จริง ซึ่งเมื่อสอนหลาย ๆ ปีก็จะลืมสิ่งที่
เคยได้เรียนมา นอกจากนั้นครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลในหลักสูตรที่สำเร็จ
การศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นครูสอนวิชาชีวะมีจำนวนมากพอสมควร ครูเหล่านี้จะไม่มีพื้นฐาน
ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลมาก่อน อีกประการหนึ่งครูที่สอนวิชาทั้งสองประเภท
ที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลมีจำนวนค่อนข้างน้อย โดยครูสอนวิชาชีวะที่
เคยได้รับการอบรมมีเพียงร้อยละ 42.45 ส่วนครูสอนวิชาสามัญเคยได้รับการอบรมเพียงร้อยละ
46.76 และส่วนใหญ่ในการอบรมแต่ละครั้งมักจะมีเวลาน้อย ซึ่งอาจจะทำให้ความรู้ที่ได้จาก
การอบรมนั้นไม่ครอบคลุมความรู้ทั้งหมดที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

2. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ปรากฏว่าครูสอนวิชาสามัญมีระดับ
ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนสูงกว่าครูสอนวิชาชีวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($P < .05$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ครูสอนวิชาสามัญที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล
และที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลมีจำนวนมากกว่าครูสอนวิชาชีวะ และ
จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ระหว่างครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัด
และประเมินผล ปรากฏว่า ครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมีความรู้สูงกว่าครูที่ไม่
เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ครูที่
เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล ยังพอจะจำสิ่งที่เคยได้เรียนมามีบ้างพอสมควร และนำมา
เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน

3. จากผลการวิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญได้ปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ได้ถูกต้องค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤทวิ วิทยาคุณ (2531: 168) ซึ่งพบว่า ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ได้ถูกต้องในระดับมาก จากผลการวิจัยการที่ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องค่อนข้างมาก อาจจะเป็นเพราะว่าครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลการเรียนค่อนข้างมาก ดังจะเห็นได้จาก กลุ่มตัวอย่างที่มีศึกษาส่วนใหญ่ อ่านระเบียบการประเมินผลการเรียน โดยครูสอนวิชาชีพอ่านระเบียบร้อยละ 79.86 ส่วนครูสอนวิชาสามัญอ่านระเบียบถึงร้อยละ 86.33 แต่ถึงแม้ว่าครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ได้ถูกต้องในระดับมากก็ตาม ถ้าพิจารณาถึงรายละเอียดในการปฏิบัติจริง (จากตารางที่ 14 และ 15) จะเห็นได้ว่า การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมครูส่วนใหญ่เขียนอย่างเคร่ง ๆ พอเข้าใจเอง และส่วนใหญ่จะบอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นขางบท การประเมินผลก่อนสอน ครูส่วนใหญ่ประเมินบางครั้งเท่านั้น นอกจากนี้ในการประเมินผลระหว่างภาคเรียนตามระเบียบแล้วครูควรจะต้องทำการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลพฤติกรรมด้าน เจตคติอยู่เสมอ แต่ครูส่วนใหญ่ทำการประเมินเพียงบางเรื่อง และบางครั้งเท่านั้น

4. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 พบว่า ครูสอนวิชาชีพ และครูสอนวิชาสามัญ ปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูสอนวิชาสามัญซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลมากกว่าครูสอนวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้น ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติคือ รู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้อง แต่เวลาปฏิบัติก็ทำอีกอย่างหนึ่ง และอีกประการหนึ่งครูที่สอนวิชาทั้งสองประเภทสอนอยู่ในวิทยาลัยเกษตรกรรม เหมือนกัน ซึ่งระบบบริหารทางด้านวิชาการ การบริการอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนงานนิเทศการศึกษา อาจจะมีรูปแบบหรือลักษณะที่ใกล้เคียงกัน จากตัวอย่างที่ศึกษา จะเห็นว่า ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญที่ได้รับการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ ครูสอนวิชาชีพร้อยละ 73.38 ครูสอนวิชาสามัญร้อยละ 71.94 จึงทำให้คะแนนการปฏิบัติตามระเบียบไม่แตกต่างกัน และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ระหว่างครูที่เคยเรียนกับไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล ก็พบว่า

ครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้อง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน ซึ่งสาเหตุก็คงจะเหมือนกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และอีกประการหนึ่งครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมานั้น อาจจะศึกษาหาความรู้ความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง และจากการจัดประชุมของวิทยาลัย จึงทำให้สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องไม่แตกต่างกันไปจากครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผล

5. จากการเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ระหว่างครูสอนวิชาชีพกับครูสอนวิชาสามัญพบว่า ครูสอนวิชาชีพมีปัญหามากกว่าครูสอนวิชาสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) เพียง 3 ปัญหาเท่านั้น และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่า ครูสอนวิชาทั้งสองประเภทส่วนใหญ่จะมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน จึงพอที่จะสรุปได้ว่า ครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากเหตุผลเดียวกันกับที่กล่าวไว้แล้วในข้อ 4. เพราะสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวอาจจะส่งผลให้ครูมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบไม่แตกต่างกัน และจากการเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบระหว่างครูที่เคยเรียนกับครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลในกลุ่มครูสอนวิชาชีพพบว่า ครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมีปัญหามากกว่าครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) เพียงปัญหาเดียวเท่านั้นคือ การประเมินผลก่อนสอนเพื่อกระตุ้นความรู้เดิมของนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมีการปฏิบัติในเรื่องนี้มากกว่าครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลการเรียน จึงทำให้เกิดปัญหามากกว่าส่วนในกลุ่มครูสอนวิชาสามัญพบว่า ครูที่ไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมีปัญหามากกว่าครูที่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) เพียง 2 ปัญหาเท่านั้น และเมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละข้อพบว่า ครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลในทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่จะมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าครูที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนวิชาการวัดและประเมินผลมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะมาจากเหตุผลเดียวกันกับที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น

6. จากการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน การปฏิบัติตามระเบียบ และปัญหาในการปฏิบัติของครูสอนวิชาชีพไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะว่าในกลุ่มครูสอนวิชาชีพครูส่วนใหญ่ไม่ได้้นำความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนไปใช้ในการปฏิบัติและแก้ปัญหาในการปฏิบัติมากนัก ส่วนในกลุ่มครูสอนวิชาสามัญและกลุ่มครูสอนวิชาชีพ และครูสอนวิชาสามัญนั้นความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนกับปัญหาในการปฏิบัติ การปฏิบัติกับปัญหาในการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) และเป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งคู่ แต่ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะว่าครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนดีนั้นไม่ได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติอย่างเต็มที่ จึงทำให้ความรู้กับการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กัน

7. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการบริหารระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ของผู้บริหารในวิทยาลัยเกษตรกรรมพบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารแจกเอกสารระเบียบและคำอธิบายระเบียบให้ครูทุกคน ส่วนในการจัดประชุมต่าง ๆ ผู้บริหารส่วนใหญ่จะจัดทุกปีการศึกษาและภาคเรียนละครั้ง ยกเว้นการจัดอบรมครูเพื่อให้ความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ได้จัด ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะว่าทางวิทยาลัยไม่มีความพร้อมที่จะจัด เช่น ขาดผู้เชี่ยวชาญ ครู มีเวลาว่างไม่ตรงกัน หรือไม่มีเวลาเพียงพอที่จะจัด ผู้บริหารจึงอาจจะให้ครูศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเอง หากมีความสงสัยในเรื่องใดก็ให้คำแนะนำเป็นการส่วนตัว สาเหตุอีกประการหนึ่งคือ ทางหน่วยศึกษานิเทศก์ของกรมอาชีวศึกษา และของศูนย์นิเทศก์และฝึกอบรมภาคได้จัดอบรมความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลอยู่เสมอ ปรมาณมีการศึกษาละครั้ง ดังนั้นผู้บริหารส่วนใหญ่อาจจะส่งครูไปอบรมกับหน่วยศึกษานิเทศก์ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย ดังนั้นทางวิทยาลัยจึงควรจัดอบรมให้ความรู้ในด้านนี้แก่ครูผู้สอนทั้งครูที่สอนวิชาชีพและครูที่สอนวิชาสามัญ และควรจะเน้นให้มากในกลุ่มครูสอนวิชาชีพ เพราะมีระดับความรู้ต่ำกว่าครูสอนวิชาสามัญ ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนมากขึ้น เนื้อหาที่ควรจะเน้นมากกว่าเรื่องอื่น ๆ คือการเขียนข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ เพราะครูที่สอน

วิชาทั้งสองประเภทมีความรู้ในเรื่องนี้น้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ และควรจะมีการนิเทศและติดตามผล ภายหลังการอบรมด้วย เพื่อจะได้ทราบผลการอบรมที่ได้จัดไป

2. จากการศึกษาวิธีการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 พบว่า ในบางเรื่องครูที่สอนวิชาทั้งสองประเภทปฏิบัติ เพียงบางครั้งเท่านั้น เช่น การออกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การประเมินผลก่อนสอน การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินผลด้านเจตคติ ซึ่งตามระเบียบ แล้วครูควรจะปฏิบัติทุกครั้ง ดังนั้นผู้บริหารจึงควรจะหาวิธีการให้ครูผู้สอนปฏิบัติในเรื่องเหล่านี้ ให้มากยิ่งขึ้น

3. จากการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 พบว่า ครูที่สอนวิชาทั้งสองประเภทมีปัญหาระดับปานกลาง เกือบทุกเรื่อง เช่น การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม วิธีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน วิธีการประเมินผลแบบรวมสรุป การประเมินผลด้านเจตคติ จริยธรรม การสร้างข้อสอบให้มีคุณภาพดีสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนด การวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้หน่วยศึกษานิเทศของกรมอาชีวศึกษาและของศูนย์นิเทศ และสภากอกรมภาคควรจัดให้มีการอบรมครูที่ทำหน้าที่ฝ่ายวัดผลของวิทยาลัยให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ครูเหล่านี้นำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่แก่ครูผู้สอนให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการมากขึ้นซึ่งปัญหาก็คงจะลดลง ทางฝ่ายศึกษานิเทศก์และผู้บริหารควรจะมีการติดตามผลการอบรมอย่างค่อเนื่อง เพื่อที่จะตรวจสอบดูว่าครูผู้สอนได้รับความรู้จากครูที่ผ่านการอบรมมาแล้วมาน้อยเพียงไร และสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการมากขึ้นเพียงใด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะวิทยาลัยเกษตรกรรมเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ในสถานศึกษาอื่น ๆ ที่สังกัดกรมอาชีวศึกษาเช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

2. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างครูสอนวิชาชีพกับครูสอนวิชาสามัญในวิทยาลัย เกษตรกรรมเท่านั้น จึงควรจะทำการศึกษาเปรียบเทียบครูสอนวิชาชีพและครูสอนวิชาสามัญระหว่างสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาด้วย เพื่อให้เป็นการศึกษาที่สมบูรณ์มากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย